

**Uchwała Nr XII/81/07
Rady Miejskiej w Rynie
z dnia 29 października 2007 roku**

w sprawie przyjęcia „Planu rozwoju miejscowości Rybical”, Gmina Ryn.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz.1591 ze zm.) Rada Miejska w Rynie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjąć „Plan rozwoju miejscowości „Rybical” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Jarosław Guz

Załącznik
do uchwały Nr XII/81/07
Rady Miejskiej w Rynie
z dnia 29.10.2007r.

PLAN ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

RYBICAL

GMINA RYŃ

RYBICAL
A.D. 2007

Plan Rozwoju Miejscowości RYBICAL

Spis treści

I. Wstęp

II. Analiza zasobów miejscowości

1. Inwentaryzacja zasobów

2. Identyfikacja zasobów oparta na zebraniu wiejskim w formie odpowiedzi na pytania

III. Analiza SWOT

IV. Wizja rozwoju – Cel nadrzędny

V. Arkusz planowania długoterminowego

VI. Zarządzanie

VII. Zgodność PRM z dokumentami wyższego rzędu

I. Wstęp

Charakterystyka miejscowości

Położenie miejscowości Rybical.

RYBICAL to jedna z najbardziej atrakcyjnie położonych starych mazurskich wsi w okolicy, założona jako majątek służebny w 1435r. przez osadników ze Śląska, z nadania wielkiego mistrza krzyżackiego Pawła von Russdorfa. W XVI w. gospodarzyli tu wyłącznie Polacy. Ostatnie lata swojego życia spędził tu Maks Mazuch - pierwszy burmistrz powojennego Rynu.

Dogodne położenie nad jeziorem Ryńskim, stanowiącym odnogę Szlaku Wielkich Jezior, stwarza możliwości turystycznego rozwoju wsi. Ładna okolica, w pobliżu las. Wieś leży na trasie pieszych i rowerowych szlaków turystycznych. Na turystów czekają: pensjonaty, kwatery prywatne i mała gastronomia.

Napawając się tu panującym spokojem, trudno jest uwierzyć, że w historii Rybicalu zdarzyły się tragiczne wydarzenia. W czasach panującej na tych terenach dżumy wymarła niemal cała wieś.

II. Analiza zasobów miejscowości

1. Inwentaryzacja zasobów.

Ludność

Rybical liczy 102 mieszkańców. Ludność stanowią w przeważającej większości rolnicy, są też prywatni przedsiębiorcy zajmujący się agroturystyką i prowadzą własną działalność gospodarczą. Do wsi zjeżdżają ludzie z dużych miast, budują domy i osiedlają się szukając spokoju i wyciszenia. Nowe osadnictwo wpływa na zróżnicowanie społeczności.

Środowisko przyrodnicze

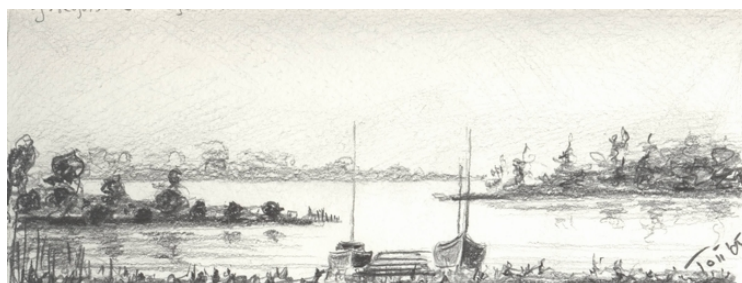
Na Jeziorze Ryńskim (nad, którym leży wieś) wystaje z wody Wyspa Duża, zwana też Łysą, a ostatnimi laty – Ptasią. Duża, bo jej trzy wzgórza to ponad 4 ha ziemi. A Łysa – dlatego, że nie ma na niej drzew. Legenda, a raczej głupia, choć powszechna plotka głosi, że pod wyspą w czasie ostatniej wojny znajdowała się hala produkcyjna wytwarzająca dla niemieckich łodzi podwodnych akumulatory, dlatego nic na niej nie rośnie. Zwana jest też wyspą Ptasią, gdyż jest dziś największym na Mazurach miejscem lęgowym tysięcy rybitw, które są kuzynami mew. Zawsze w połowie marca przylatują z Afryki, gdzie zimują, by założyć tu gniazda. Krzyk ptaków i ich powietrzne akrobacje – to niezapomniane wrażenie. W sąsiedztwie rybitw mieszkają dwa jastrzębie, a po drugiej stronie wyspy, tuż przy zatoce Rominek, szybują dwa orły i wielkie siwe wrony. Zatoka Rominek ma ponad 100 metrów szerokości i 1,5 kilometra długości. Wysokie brzegi zarośnięte dzikim lasem przypominają dżunglę Deltę Orinoko.

Miejsce to, to raj dla kajakarzy, żeglarzy, wędkarzy - wszystkich chcących zobaczyć piękno dziewiczej wciąż natury.

Na terenie sołectwa rozciąga się wielki las iglasto-liściasty. Trzeba mieć mapę lub dobrze się orientować w terenie, gdyż łatwo się tu zgubić. Nie jest trudno zobaczyć sarnę, jelenia, dziką i mniejszą leśną zwierzynę. Najłatwiej zaś można tu znaleźć wszelkie rodzaje grzybów.

Wyspa Łysa-Duża-Ptasia, zatoka Rominek oraz wielki las

rys. T.Tolloczko

Przez wieś biegnie również szlak rowerowy: RYN - RYBICAL - MRÓWKI - SKORUPKI - ŁAWKI - RYN (24 km). W najbliższym czasie ma zostać odnowiony kolejny szlak rowerowy łączący Rybical z Mikołajkami.

Plan Rozwoju Miejscowości RYBICAL

Rybical jest położony w jednej z zatok Jeziora Ryńskiego. Jezioro Ryńskie jest jeziorem rynnowym. Jezioro Ryńskie w zasadzie stanowi jedną całość z Jeziorem Tałty, w wyniku umownego podziału wyodrębniono dwa jeziora. Jezioro Ryńskie ma powierzchnię 6,7 km², długość 7 km, średnią głębokość ok. 13 m z maksymalną głębokością 20,2 m w pobliżu Rynu. Na jeziorze są trzy wyspy o łącznej powierzchni 4,5 ha. Największa o nazwie Duża Wyspa znajduje się w pobliżu wsi Wejdyki i prawie na osi Zatoki Rominek kształtem przypominającej fiord. Na północ od Wejdyk, też na zachodnim brzegu jeziora znajduje się wieś Notyst Wielki. Dalej do półwyspu Pazdur rozdzielającego jeziora nie ma już wsi. Na wschodnim brzegu Jeziora Ryńskiego na Półwyspie Mrówki znajduje się wieś Mrówki, a dalej w kierunku Rynu wieś Rybical. Do północnego krańca jeziora w Rynie dopływa woda z dalej na północ, położonego wyżej Jeziora Ołów. Woda płynie kanałem podziemnym wybudowanym przez Krzyżaków. Kanał zaopatrywał w wodę zamek w Rynie, a przy wylocie kanału do Jeziora Ryńskiego znajdował się młyn wodny.

Na terenie sołectwa znajdują się stanowiska archeologiczne: Rybical – wczesna epoka żelaza (750-400 r. p.n.e.) W latach 1993-1994 były przeprowadzone podwodne badania archeologiczne jeziora Ryńskiego zlokalizowane niedaleko wsi.

Środowisko kulturowe

Walory architektury wiejskiej, zabytki i osobliwości kulturowe.

We wsi jest budynek po dawnej szkole, który powstał w 1737 r – obecnie jest to budynek adaptowany na cele mieszkalne. Na skraju wsi jest cmentarz z okresu, gdy ziemię wsi zamieszkiwali Mazurzy.

Na terenie sołectwa znajdują się stanowiska archeologiczne:

- Rybical – wczesna epoka żelaza (750-400 r. p.n.e.) W latach 1993-1994 były przeprowadzone podwodne badania archeologiczne jeziora Ryńskiego zlokalizowane niedaleko wsi. O wyniku prac można przeczytać w książkach:

Łapo Jerzy M., Ossowski Waldemar, Weryfikacyjne badania osiedli nawodnych na wschodnich mazurach przeprowadzone jesienią 1993 i wiosną 1994, s. 128-136

Łapo Jerzy M., Ossowski Waldemar, Wyniki podwodnych prac inwentaryzacyjnych przeprowadzonych na reliktach osady nawodnej w Rybicalu sten. 1, „Jez. Ryńskie” gm. Ryn, woj. Warmińsko-mazurskie, s. 139-144

- Skorupki – okres rzymski (pocz. n.e. – V w. n. e.)
- Mrówki – okres rzymski (pocz. n.e. – V w. n. e.)

Dziedzictwo religijne i historyczne

Rybical to stara mazurska wieś założona jako majątek służebny w 1435 roku z nadania wielkiego mistrza krzyżackiego Pawła von Russdorfa. Niemiecka nazwa wsi to Rubenzahl. Z wielu wzgórz, które wmalowane są w krajobraz wsi można podziwiać panoramę całego jeziora Ryńskiego i miasta Ryn z jego najwyższym budynkiem - zamkiem krzyżackim i wiatrakiem holenderskim.

Kilkadziesiąt lat temu mieszkanki wsi były skupione w Kole Gospodyń Wiejskich. Panie spotykały się w świetlicy wiejskiej na:

- rozmowach przy których wymieniały swoje poglądy na tematy kulinarne,
- zajmowały się robótkami ręcznymi,
- w okresie żniw plotły wieńce dożynkowe, które później były prezentowane na odpustach dożynkowych
- modlitwach

Obecnie cześć mieszkanek skupiona jest w kole różańcowym. Koło różańcowe odbywa swoje spotkania raz w miesiącu.

Legenda nazwy wsi podawana z ust do ust przez starszych mieszkańców brzmi następująco:

„Dawno temu wieś pełniła rolę wioski rybackiej. Mieszkańcy byli głównie rybakami z dziada pradziada. Gdy wyruszali na połowy na Jezioro Ryńskie, które wówczas było obficie zarybione zawsze wracali z pełnymi sieciami. W sieciach można było znaleźć płocie, leszcze, szczupaki itp. Większość ryb miała wielkość cala. A, że ryby miały cal, dlatego później nazywano osadę rybacką Rybimcalem. Dziś jest to Rybical.”

Gospodarka, rolnictwo

Rolnicy zajmują się głównie hodowlą bydła oraz produkcją mleka, które jest przetwarzane w OSM Giżycko na smaczne sery, masło i twaróg..

We wsi zamieszkują również osoby, które prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą. Ich usługi są znane w całym powiecie, jak również w województwie.

Turystyka

Rybical jak i cała Gmina Ryn mają rolniczo- turystyczny charakter. Atrakcyjność związana jest przede wszystkim z walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Gminę otaczają jeziora, co stwarza możliwość żeglowania.

Rybical jest bardzo dobrym miejscem, gdzie można wypocząć, pospacerować po lasach, popływać. Są to wspaniałe miejsca dla osób, które lubią obcowanie z przyrodą.

Rolnictwo

Jest wiele gospodarstw rolnych. Rolnicy spełniają wymogi unijne. Rolnictwo się rozwija, gospodarze powiększają swój asortyment, kupują maszyny, dbają o wygląd i porządek w swoim gospodarstwie.

Elektroenergetyka

Gospodarstwa zostały w pełni zelektryfikowane. Dostęp do dostaw energii elektrycznej, na potrzeby indywidualnego gospodarstwa domowego tj. oświetlenie, zasilanie zmechanizowanego sprzętu gospodarstwa domowego i produkcji rolniczej, grzejniki, podgrzewanie wody użytkowej jest powszechny.

Ciepło

Mieszkańcy sami zapewniają sobie opał, wszyscy mają w swoich domach piece centralne, w których palą drewnem, węglem bądź gazem.

Telefonizacja

Większość gospodarstw posiada przyłącza telefoniczne stacjonarne. Obszar całej gminy objęty jest zasięgiem nowoczesnej telefonii komórkowej.

2. Identyfikacja zasobów oparta na ankiecie wśród wybranej części lokalnej społeczności - w formie odpowiedzi na pytania.

Co wieś wyróżnia?

Rybical położony jest nad brzegiem Jeziora Ryńskiego, na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich, na trasie pieszych i rowerowych szlaków turystycznych.

Większość zabudowy stanowią powojenne budynki, chociaż nie brakuje też i nowych. We wsi prowadzą działalność turystyczną trzy pensjonaty („Sarmacja”, „Mario” oraz „U Marty”). Ponadto mamy do zaoferowania wiele kwater prywatnych.

W naszej miejscowości istnieją cztery gospodarstwa rolne zajmujące się hodowlą bydła i produkcją mleka.

Jakie pełni funkcje?

- Rybical to przede wszystkim zabudowa mieszkalna i turystyczna (22 budynki to kwatery prywatne) ale także prowadzona jest działalność gospodarcza (stolarnia oraz wyrób siatki ogrodzeniowej).

Kim są mieszkańcy wsi?

- Starsi mieszkańcy Rybicalu to ludność napływowa (Litwini, Białorusini, Ukraińcy), ludność w średnim wieku to już rdzenni mieszkańcy, ale także mieszkańcy sezonowi (letnicy).

Co daje mieszkańcom utrzymanie?

- Większość mieszkańców stale zameldowanych w miejscowości to emeryci i renciści. Cztery rodziny zajmują się rolnictwem (w tym jedna dodatkowo prowadzi działalność pozarolniczą, a jedna zajmuje się wynajmowaniem pokoi). Stolarnia to firma rodzinna (dodatkowo agroturystyka). Sklep spożywczy to także zatrudnienie dla rodziny. Kilku mieszkańców utrzymuje się z zasiłku dla bezrobotnych. Jedna z rodzin zajmuje się świadczeniem usług muzycznych(zespół muzyczny) i także agroturystyką.

Jak wieś jest zorganizowana?

Mieszkańcy nie należą do żadnych stowarzyszeń ani samorządów poza czterema osobami wchodzącymi w skład Rady Sołeckiej.

Na dzień 31.07.2007r zamieszkuje tu 102 osoby.

W jaki sposób rozwiązywane są na wsi problemy?

- wspólnie z przedstawicielami gminy Ryn
- zebrania wiejskie, Problemy wsi rozwiązywane są za pośrednictwem sołtysa po uprzedniej dyskusji na zebraniach wiejskich.

Jaki wieś ma wygląd?

Rybical to piękna miejscowość, kto raz tu przyjedzie będzie do niej wracał. Mamy tu takich turystów(etatowych), którzy wakacje w Rybicalu spędzają od ponad 30 lat.

W skład sołectwa wchodzi jeszcze dwie osady turystyczne - Mrówki i Skorupki, pięknie położone nad brzegiem jeziora Ryńskiego.

Jakie są mieszkania i obejścia?

- obejścia głównie murowane, ogrodzone, zadbane otoczenie, elewacje schludne, dużo nowo powstających domów;

Jaki jest stan otoczenia i środowiska?

Rybical podłączony jest do wodociągu i kanalizacji, nikt nie ma problemu ze ściekami a ponadto każdy mieszkaniec ma podpisaną umowę z PGKiM w Rynie na wywóz nieczystości stałych. Niestety nikt nie korzysta z ekologicznych źródeł pozyskiwania energii cieplnej. Domy ogrzewane są drewnem, węglem lub olejem opałowym.

Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?

Wieś nie posiada swoich tradycji i obyczajów. Mieszkańcy kultywują tradycje wyniesione z domów rodzinnych.

Jakie jest rolnictwo?

Rolnictwo to hodowla bydła i produkcja mleka. W związku z tym większość upraw stanowią łąki i pastwiska. Rolnicy uprawiają również: kukurydzę, pszenicę, żyto, owies, ziemniaki. To małe gospodarstwa rolne o małym areale i niewielkiej produkcji rolnej.

Jakie są powiązania komunikacyjne?

Przez wieś przebiega dojazdowa droga powiatowa łącząca Rybical z miastem Ryn i pobliskimi wsiami: Skorupki i Mrówki.

Przez wieś przebiega szlak rowerowy, który łączy wieś z Mikołajkami.

Co proponujemy dzieciom i młodzieży?

Dzieciom i młodzieży możemy zaproponować jedynie zajęcia w świetlicy wiejskiej gdzie znajduje się stół do gry w tenisa stołowego. Młodzież organizuje turnieje piłki nożnej z „drużynami” młodzieżowymi innych wsi. Turnieje odbywają się na posesji jednego z mieszkańców wsi.

W przyszłości chcielibyśmy stworzyć boisko do gier sportowych oraz plażę z swobodnym dostępem do jeziora dla mieszkańców i turystów odwiedzających wieś.

III. Analiza SWOT.

Silne strony <ul style="list-style-type: none">• Korzystne położenie geograficzne i klimatyczne,• Dobry stan środowiska naturalnego,• Zwarta zabudowa w całej miejscowości,• Występowanie na terenie wsi urządzeń telekomunikacyjnych,• Zaangażowanie społeczeństwa w rozwiązywaniu problemów społecznych (Zebranie Wiejskie),• Dobry stan techniczny budynków,• Rezerwa terenów pod budownictwo mieszkaniowe,• Potencjał ludzki, mieszkańcy zaangażowani w rozwój swojej miejscowości,• Dobra współpraca z samorządem gminy.	Słabe strony <ul style="list-style-type: none">• Zbyt mała oferta rozrywki i nauki dla dzieci młodzieży,• Zły stan infrastruktury (droga),• Brak liderów społeczności lokalnej,• Brak zaplecza turystycznego (ścieżki, wiaty, place),• Wysokie bezrobocie,• Zbyt mała aktywność mieszkańców w organizacji i uczestnictwie w imprezach kulturalnych, patriotycznych i sportowych.
Szanse <ul style="list-style-type: none">• Poprawa stanu nawierzchni dróg,• Rozbudowa zaplecza turystycznego i sportowego,• promocja• Integracja ludności	Zagrożenia <ul style="list-style-type: none">• chaotyczny rozwój budownictwa letniskowego,• dezintegracja społeczności lokalnej spowodowana napływem sezonowych mieszkańców.

IV. Wizja rozwoju – Cel nadrzędny.

„Rybical miejscem aktywnego wypoczynku”

„NASZA WIEŚ WYSPORTOWANA JEST”

wizja:

Zrównoważony, harmonijny rozwój sołectwa w dziedzinach -rolniczo-turystyczno-usługowych, poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych.

Jaka ma być nasza wieś za kilka lat?

Przyjazna mieszkańcom i turystom. Tradycyjnie nowoczesna z zachowaniem dotychczasowych walorów architektonicznych.

Co ma ją wyróżniać?

Spokojna zabudowa w obrębie już istniejącej, oaza ciszy i spokoju.

Jakie ma pełnić funkcje?

Turystyczne, głównie noclegowe z małymi punktami gastronomicznymi. Miejsce wypadowe na szlaki turystyczne, piesze, rowerowe.

Kim mają być mieszkańcy?

Większość to usługodawcy z branży turystyki wiejskiej, istotny odsetek rolników i zasłużonych emerytów.

Co ma dać utrzymanie?

Turystyka, najlepiej całoroczna, jadalodajnie oraz niewielki odsetek rolnictwo.

W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i jej mieszkańcy?

Celem naszego działania jest zorganizowanie wsi zaspokajającej potrzeby samych mieszkańców jak też turystów oraz poprawa warunków ekologicznych.

W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?

Zasada pomocniczości – bezpośrednie zaangażowanie mieszkańców w rozwiązywanie problemów na wsi.

Współdziałanie z organami Gminy i organizacjami pozarządowymi.

Jak ma wyglądać nasza wieś ?

Wieś ma wyglądać estetycznie, ale naturalnie, bez przesady.

Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?

Ze względu na brak tradycji i obyczajów we wsi próba stworzenia nowych np. imprezy cykliczne związane z datą założenia wsi połączone z dożynkami, jarmarkami itp.

Jak mają wyglądać obejścia ?

Obejścia mają wyglądać schludnie i przede wszystkim naturalnie, lecz bez ekstrawagancji.

Jaki ma być stan otoczenia i środowiska ?

Pełna ochrona środowiska, cisza.

Jakie ma być rolnictwo ?

Nowoczesne skierowane na ekologię. Głównie hodowla zwierząt.

Jakie mają być powiązania komunikacyjne?

- Mikrobusy, dofinansowane przez gminę,
- Popularyzacja rowerów,
- Ścieżki dla pieszych.

Co proponujemy dzieciom i młodzieży?

Dzieciom i młodzieży proponujemy różnorodne formy aktywności np. sportowa, zawodowa oraz wolontariat.

V. Arkusz planowania długoterminowego.

BUDYNEK ŚWIETLICY

BOISKO

DROGA

PLAŻA

I. Budowa boiska sportowego wraz z zapleczem(pomieszczenie na sprzęt sportowy, sanitariaty -działka Nr 53).

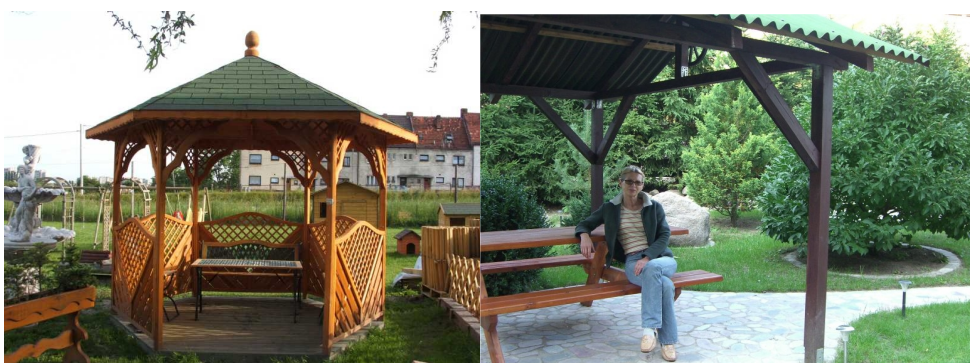
1. Niwelowanie terenu, nawiezenie piachu i ziemi:

- wyrównanie terenu,
- nawiezenie potrzebnej ziemi,
- utwardzenie terenu,
- posianie trawy,
- utworzenie linii boiska, usytuowanie bramek oraz koszy do koszykówki.

2. Budowa zaplecza socjalnego(budynek pełniący funkcję szatni oraz magazynku na sprzęt a także sanitariatu).
3. Zakup sprzętu sportowego:
 - piłki nożne, siatkowe, koszykowe,
 - zestaw do unihokeja na trawie.

II. Plaża (działka Nr39/11).

1. Niwelowanie terenu, nawiezienie piachu i ziemi:
 - oczyszczanie dna jeziora oraz terenu wokół powstającej plaży,
 - nawiezienie piachu na dno jeziora oraz ziemi na teren plaży,
 - prace porządkowe związane z wyrównaniem terenu, posianiem trawy,
 - pielęgnacja terenu: podlewanie drzewek, roślin, koszenie trawy,
 - postawienie śmietników.
2. Posadzenie drzewek wokół placu:
 - zakup drzewek i krzewów, które mają otaczać teren plaży,
 - posadzenie drzewek i krzewów,
 - pielęgnacja drzewek: przycinanie drzewek, zabezpieczenie przed zimą krzewów.
3. Wiatki, pergole.

III. Przywrócenie funkcjonalności drogi Nr.32 (droga łącząca boisko z plażą i częścią wsi).

IV. Remont dotychczasowego pomieszczenia, w którym mieści się świetlica wiejska wraz z zakupem sprzętu.

1. Odnowienie pomieszczenia:
 - renowacja ścian i sufitu: cekolowanie, malowanie,
 - zakup linoleum,
 - wymiana oświetlenia,
 - zakup szafek, w których trzymany byłby sprzęt lekki,
 - stoliki, krzesła,
2. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.
3. Wymiana pieca grzewczego.
4. Zakup wyposażenia świetlicy:
 - stół pingpongowy wraz wyposażeniem,
 - „mini siłownia”: hantle, skakanki, sztanga.

VI. Zarządzanie.

Jednostką odpowiedzialną za realizację całego planu rozwoju miejscowości jest nieformalna Grupa Odnowy Wsi, w skład, której weszli członkowie Rady Sołectkiej z sołtysem na czele oraz radni Rady Miejskiej w Rynie.

VII. Zgodność Planu Rozwoju Miejscowości Rybical ze strategiami i planami rozwoju wyższego rzędu (gminna, wojewódzka i krajowa).

Zapisy zawarte w Planie Rozwoju Miejscowości Rybical mają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy, „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ryn”. Cele i zadania określone w Planie Rozwoju Miejscowości są wewnątrznie zgodne a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu. Niektóre z zapisanych celów i zadań mogą być realizowane przy wykorzystaniu wsparcia jednostek administracyjnych gminy i wyższego szczebla, te ostatnie bowiem posiadają w swoich dokumentach zapisy, których realizacja wywoła pozytywne efekty dla rozwoju w/w sołectw. Taki zapis Planu pozwolił na osiągnięcie integracji polityki kształtowania rozwoju gospodarczego na szczeblu, gminnym, powiatowym i wojewódzkim.